

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vose urankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 5. novembra. Oficijalno. Nekaj tisoč Turkov je 2. novembra črez Heleno napalo rusko pozicijo Marijan, a bili so z velikimi izgubami odbiti.

Ruska kavalerija je zasela Pešterno, na levo od velike ceste v Sofijo, in je stopila v zvezo z rusko infanterijo, ki je zasela Turški Izvor. Ruske prve straže so pasirale, Turke pred soboj goneče, sotesko Jablonico.

Peterburg 4. novembra. Iz Bogota se poroča oficijalno: General Karzev poroča, da so Rusi z malimi izgubami pribojevali močno utrjeni Televen. Velike kupe živeža in streliva so tam priplenili. — Najvažnejša točka, Dolnji Dubnjak, je brez boja padel nam v roke, ker so se Turki 31. oktobra, videči našo vojsko bližati se, v Plevno nazaj pomaknili. Tisti dan smo se za dve vrsti proti Plevni pomaknili in utrdili tudi svoje nove pozicije proti Orhanji. Naša infanterija je utrdila Lukovico, a kavalerija je še dalje šla. — Šefket-paša se je brez boja v Orhanje pomaknil.

Peterburg 3. nov. Vezinkiöi, 2. nov. Ko se je 28. okt. zvečer skoro brez boja udalo krdelom generala Heimana mesto Kúprikiöi, pri čemer je vojska zadnje straže Muktarjeve in Ismailove v naglici umaknila se v Hassan-Kale, hitela je za njo naša kavalerija ter ob dveh po noči napadla sovražni tabor. Po kratkem boji udrla sta dve sotnije kozakov z dvema eskadronoma baterije na konjih mej sovražnike, pobili jih preko sto in druge po-

polnem zapodili v beg. Proganjali so jih naši še 6 vrst daleč, a naposled bili so vojaki in konji tako utrujeni, da so se morali ustaviti. Ob 5. zjutraj posedla je konjica Hassan-Kale Mej tem je došla naša konjica do Kurudjuka, 18 vrst od Erzeruma. Naša vojska je prešla 55 vrst brez odmora, a odslej hodi dalje z malimi prestanki. Sovražnikovo taborišče je pri Deve-Bojunu, kjer se zdaj združujejo krdelá Heimanova z vojsko generala Tergukasova. Ne da se prehvaliti delo pri Hassan-Kale ter premikanje naše vojske od Saghalluga proti Erzerumu. Izgube so prav neznatne. En major in en kapitan bila sta smrtno ranjena, pobočnik nadpoveljnika, polkovnika Tolstoja, pa je le malo ranjen.

Carigrad 3. novembra. „Agence Havas“ poroča: Pred Erzerumom se pripravlja bitva.

Bukarešt 2. nov. Šefket paša je 31. okt. poskusil Ruse pri Telišu prijeti in zapoditi. Po večurnem boji je bil od Rusov pri Radomircah tepen, razbit in v divjem begu poden. Plevna je zdaj od vseh strani obkoljena.

Belgrad 3. nov. Včeraj je ruski konzul vladi izročil tretji milijon rubljev podpore. Vojne priprave napredujejo. Od meje se poroča, da so iz Niša vsi turški vojaki odšli v Orhanje.

Vojska.

Kakor je videti, imamo najprej iz Azije velike bitve pričakovati. Rusi in Turki si stojijo pred Erzerumom z oči v oči. Če bodo Rusi pobili še to vojsko in Erzerum dobili,

imajo vso turško Armenijo v rokah in jo bodo tudi obdržali.

V Bulgariji se ruski konjiki vedno bolj razprostirajo in vedno napredujejo, odkar je rezni general Gurko prevzel poveljstvo nad konjico.

Dopisnik „Timesov“ v Adrijanoplju poroča mej drugim to-le: Pred malo dnevi zgodila se je v našem mestu nezaslišana obsodba. Sodnija je obsodila petnajst bolgarskih otrok na dosmrtno težko ječo! Toženi so ti sirote, da so se udeležili umorov in ustaje. Najmlajši od njih šteje 10, a najstariši 15 let. Pred tremi dnevi so jih uže poslali v Carigrad, da jih zapro v jetnišnico S. Jean d' Acre.

Kako pokopujejo pred Plevno mrtvece, piše se iz Grivice 22. oktobra: Denes o polu dne vršilo se je v prvih vrstah naših razpoloženj doslej nepoznano nam opravilo. Pokopali smo mrtve. Še včeraj so bili poslani iz ruskega glavnega stana parlamenterja Osmanu-paši, da mu pove o živih potrebi, ka se zakopljo vendar jedenkrat neštčvilni ubiti vojaki obeh vojsk. Osman-paša se je vendar naposled sprijaznil s to mislijo in določili so denašnji dan, da se izvrši delo človekoljubja. Ko se je dalo znamenje, nehali so ravno ob 9. uri zjutraj na vseh linijah streljati. Dogovorjeno je bilo, da v ta namen ima orožje počivati do dveh po polu dne. Najprej je šlo nekaj ruskih in rumunskih oficirjev v prva turška razpoloženja, da ustanove n določijo črto, ki bi mejila Turke od Rusov in Rumuncev. Vsi vojaki obeh strank brez orožja so se potem vstopili ob teh črtah. Za njimi pak je z obeh strani zijalo iz radovednosti prav mnogo drugih vojakov, ki so bili

Listek.

Sokolovski večer.

(Govor g. Jeločnika.)

Stara navada je uže, gospoda moja, napraviti ob priložnosti sokolovskega večera berilo, bodisi podučno, bodisi zabavno; kakor ga hoče poslušalec smatrati; stara navada, pravim, je uže to, akoravno ne tako stara kakor nemškutarija v Ljubljani, o katerej bi se smelo po vsej pravici reči, da je uže pre-stara. In ta omenjena navada naša je tudi gotovo boljša, nego je nemškutarija, ker zaradi nje, ali da bolj odločno govorim, zaradi berila so se uže mnogi smejali, in se še smejejo; zaradi nemškutarije pak se dan denes uže več ne smeje. Ta stvar je prenavadna postala.

In glejte, gospoda moja, denes, ko sem sedel k svojej mizi, in naslonil glavo v roki, da bi prav temeljito in jedrnat sestavil no-cojšnje berilo, dozdevalo se mi je, da sem zo-

pet mlad dečko, kakor sem bil nekelej, ko sem še trgal hlače po šolskih klopeh, in ko se nijsem bal niti hude besede učiteljeve, niti njegove šibe, kajti takrat, gospoda, je bila šiba še v šoli doma. In zdelo se mi je, da sem sedel v istini v šoli v prvej klopi pred črno tablo, in pred menoj je gori in doli, kakor „graničar na straži“, korakal učitelj nemščine, ter govoril, da moramo izdelati nemško nalogo, kakor nam je on narekoval; dejal je izpeljati: „Unterschied und Aehnlichkeit zwischen Herbst und Winter“. Po celej šoli so se postavila peresa in drug za drugim je jel pisati.

Ravno tako sem storil jaz. Pomočil sem pero, zastavil na papir in pisal. Pa čudno pero je bilo to; mislil sem, da pišem nemški, pa pisal sem slovenski, pero je bilo tega krivo. Na vrhu moje naloge je stalo naenkrat zapisano mesto „Unterschied und Aehnlichkeit zwischen Herbst und Winter“, po slovenski: Kako se razločujejo in kako so si podobni „deutsche Kehlen“ in „slovenska grla“. Jaz tega nijsem prav nič vedel, da pišem čisto

drugo stvar nego mi je naloženo, temuč pisal sem dalje: „Deutsche Kehle“, to je nekaj posebnega, „slovensko grlo“ pa nij nič posebnega. „Deutsche Kehle“ se oglasi pri koncertih, pri javnih svečanostih, ali pa tam, kjer ljudje „ordne“ dobivajo, „slovensko grlo“ pa se samo potihoma glasi po gostilnah nižje vrste, tam, kjer ljudje ne dobivajo nobenega „ordna“, ali pa k večjemu tam, kjer so ljudje še na najnižjej stopinji kulture in civilizacije. „Deutsche Kehle“, to je nekaj finega, kjer se ona oglasi, tam je parfüm „eau de cologne“ doma, a kjer „slovensko grlo“ zabrenči, tam se najde k večjemu duh po kozuhovini. Največji razloček mej njima pak je ta: da je iz „slovenskega grla“ uže mnogokrat postala „deutsche Kehle“, a iz „deutsche Kehle“ — hvalo Bogu, — še nikdar „slovensko grlo“. Ker pa iz c. kr. adjunkta mnogokrat postane lehk navaden „šribar“, a iz „šribarja“ pa nikdar ne c. kr. adjunkt, za to je pa tudi gotovo „slovensko grlo“ več vredno, nego „deutsche Kehle“.

v prvem razpoloženju. Jednako število Turkov in naših je pokopavalo padle. Onim, ki so bili padli na bojišči v zadnjih bojih, izkopali so jame, Rusom in Rumuncem vkupe to stran mejne črte, a Turkom onstran posebej. Mrtveci pak, ki so uže dalje časa ležali na bojišči, morali so se zagrebsti ondi, kjer so ležali, kajti trupla so jim bila uže tako raztrohnela, da jih nij bilo moči prenašati, ker so prerada razpadala. Orožje, ki je ležalo po bojišči, razdelili so si Turki in Ruso-Rumunci mej soboj po bratski. Turški vojaki, ki so pri tem delu bili navzočni, napravljali so na Ruse najboljše vtis. Videti je bilo mnogo prav lepih ljudij, izredne moške krasote vojakov, osobito pak so se odlikovali Arabci s svojim dostojanstvenim ponašanjem. Jeden naših oficirjev generalnega štaba je občudoval prekrasno in umeteljno izdelano pipo, iz katere je pušil nekov Arabec — ta je videl in uganil skrivne želje ruskega oficirja in mu zelo grandiozno ponudil v dar svojo pipo, kar je seveda Rusa nekako iznenadilo.

Pri tej priliki smo si šli ogledat rov ređute Grivice, ter našli, da je precej zasut, kajti pravili so, da je tri metre globok, sedaj je pak komaj polovico. Da bi si bili pred 19. okt., tedaj pred naskokom, to stvar ogledali, gotovo bi si bili Rusi lahko priborili Grivico, tako so si pa le domišljevali, da je to čisto nemogoče — in nasledki slepim mnenjem so se tudi pokazali. Pri pokopavanju je naša vojska presegala dvakrat turških vojniki število in zatorej ne vemo, ali imajo Turki tukaj le tako ubogo malo posadke, ali pa so navlašč le majheno krdelo za to opravilo bili poslali. Pri tej priliki je bilo navzočnih tudi mnogo tujih oficirjev. Ob dveh se je okončalo pokopavanje, vojaki so se vrnili vsak v svoje polčenje in za pol ure so švigale sem ter tja in žvižgale po zraku krogle, ki so imele zakopanim mrtvecem priskrbeti novih tovarišev za — mrtvaškega društva povečanje.

Zakaj se je pri Plevni uže toliko krvi prelilo?

V Hainburgu 2. nov. [Izv. dop.]

Ker toliko v sedanjej vojni o Plevni govore, posebno radi pa turkofili, ki še vedno Osmanovih „zmag“ pozabiti ne mogo, naj i

Tako sem izdelal jaz svojo nalogo, ko jo po naključji prime naš profesor, in jo jame prebirati; jaz mislim, da je nij do polovice prebral, ko me lopne z zvezkom dvakrat okolo ušes, lop, lop — in jaz sem se izbudil! Zadržemal sem bil namreč pri svojej mizi, in nevedoč sunil z glavo v tropico na mizi stojičih knjig, in iste so se bile prebrnile meni na glavo; in zategadelj se mi je zdelo, da me nemški učitelj obdeluje z mojim zvezkom, izbudil se, kakor sem uže rekel, in Boga zahvalil, da mi nij treba več izdelovati nemških nalog. — Pri tem pak sem se spomnil zopet svojega denašnjega berila, in kaj menite, gospoda, kaj je bilo prvo, česar sem pri tem domislil? Kaj družega, nego to, da mi bo treba povedati tudi kaj novega z bojišča, bodisi uže o Muktarju, ali pa o Plevni. Povedal bi Vam v istini rad, da je Plevna pala, pa bojim se, da bodete, rekli, da sem tiskarski učenec, kakor isti, ki se je onidan zmotil, ter stavil v nekov list, da je res Plevna pala. Rad bi Vam tudi povedal, se je Muktar paša iz obupnosti sam ustrelil, pa bojim se zopet, da bodete

jaz z vojaškega stališča nekaj o tem važnem mestu za Ruse spregovorim.

Ko je Osman iz tvrdnjave Vidin proti Plevni udaril jo, bila je njegova misel, desno rusko krilo vznemirjati, da bi bilo Rusom težavnejše v vshodu operirati. Rusi so to takoj sprevideli ter hoteli Osmana odvrniti, a mtili so se o njegovej vojski, kajti poslali so na pol toliko vojakov proti njemu, kakor bi bilo primerno. — Prišlo je do boja pri Plevni. Rusi so bili, ker v manjšini, odbiti, in Plevna je pala v Osmanove roke, in je ostala doslej v njih. Rusi so poskusili iz nova prognati Turke iz desnega krila, a spodletelo jim je zopet. Osman je obdržal Plevno ter jo od dne do dne bolje utrjeval, tako, da bi Rusom ne bilo mogoče i z večimi močmi ga izgnati iz tega mesta. — V resnici je Grivica mnogo stala Ruse in Rumunce in teško je priti do družih ređut. Ker nij tako lahko z napadi (šturmanjem?) v roke dobiti tvrdnjave, kakor bi kedo menil, sklenili so Rusi Plevno obkoluti in jo izstradati; a kako, če manjka k temu vojnega materijala? Morali so tedaj Rusi počakati gard, — ki so jim prišle na pomoč.

Kakor smo videli, posrečilo se je pretekle dni v resnici generalu Gurku prisvojiti si cesto, ki pelje iz Plevne v Sofijo, od kder je Osmanu še vedno živež in municija prihajala. Sedaj je pa Osman popolno zajet. Čeravno nij s tem še vse dobljeno, in je treba čakati izstradanja turške posadke, vendar je s tem dosta dobljenega. Osman nij več ona velika zver, kakor so menili njegovi privrženci.

Da nijso Rusi preje na večjo vshodno turško vojsko vrgli se ter vse garde, ali vsaj večino, k carjevičovej vojski dirigirali in poskusili Mehemet-Alijevo, ali sedaj Sulejmanovo vojsko uničiti, (kakor bi taktično prav bilo!), je lahko razvidno, ako pomislimo, da bi ne bila za Ruse zmaga v tem kraji tako važna, ker, če bi tudi Turki dobro tepeni bili, bilo bi jim še zmirom mogoče v tvrdnjavah (Ruščuku, Šumli, Silistriji in Varni) obdržati in opomoči se. Tudi bi Ruse oblegovanje tvrdnjave neizmerno dosta stalo.

Treba je tedaj preje Osmana pobiti, ker potem je mogoče z vsemi močmi poprijeti Sulejmana in uničiti ga. Osman sedaj lahko vidi, v kako past je zabredel in strokovnjak

dejali, da sem izvedel morda to novico pri frižerji, kakor se je tudi uže nekemu uredniku zgodilo. Ne, gospoda, tacega oporekanja ne maram. In ako bi hotel naposled tudi humoristično popisovati, kako težko pričakuje naš ljubljanski filister, bodisi Rus ali Turek, poročila z bojišča, in kako rad vrjame vsak isto, kar mu je po volji, ter pravi: „Es steht ja in der Zeitung,“ povedal bi vam vendar nič novega, in humoristična stran mojega popisovanja bi vendar ne bila vsakomu po volji. Kajti, gospoda moja, — stvar je resna. Svet boj je to, ki se bje tam doli „ob širokem Dunavu,“ in nam tu gori nikakor ne pristuje sè smehom gledati na krv, ki se tam proliva za slovansko stvar. In, gospoda moja, akoravno mora biti berilo na sokolovskem večeru veselo, humoristično, sem vendar popolnem prepričan, da mi ne bodete v zlo šteli, ako ga ne končam sè smijočim obrazom. Gospoda slavna! Tudi v veselih trenutkih je dobro človeku biti resnemu, in zato s polnega srca in resnim navdušenjem zakličimo: Bog živi našo slovansko stvar.

strategik ne bode nikdar odobral njegovga početja.

Gotovo bomo kmalu slišali o njegovej vdaji. Da bi se mu posrečilo iz Plevne uiti, nij vrjeti, le če bi Rusi neprevidni bili, moglo bi se to zgoditi, kar tudi nij pričakovati.

Krv za Plevno se tedaj nij zastoj prelivala, strategika in taktika zahtevati, da morajo Rusi preje Osmana usiliti, nego jim je dalje operirati, kar tudi nij ravno izključljivo nemogoče, ker dosta je odvisno od položajev na bojišči.

Obrnilo se je sedaj vse drugače, nij še konec Rusov, kakor so turkofili uže menili; ona neogibna katastrofa za Ruse, kakor se jim je prorokovalo, prišla bo nad Turke, najpreje nad Osmana in, če Bog da, i nad druge turške vojske, v Aziji in Evropi.

Mi ne smemo misliti, da carjevičeva vojska ne dela prav, če je pasivna, ker njen nalog je, Sulejmana v šahu držati, dokler bo Plevna pala. Potem bode tudi ona z vso silo nadalje ofenzivno operirala.

To opombo pristavljam koncem sestavka, ker jih je dosti, ki menijo, da bi morala carjevičeva vojska energičnejša biti.

Na Francoskem

so se včeraj, v nedeljo, zopet vršile volitve v generalne svete. Važne so te volitve zavoljo tega, ker bodo v 31. departementih izvoljenci tudi volilni možje za senat, ki se bode koncem tega leta ponovil. Vseh generalnih svetovalcev je voliti 1422. Dozdaj so imeli monarhisti tu večino. Vlada stavi še svoje zadnje upanje na te volitve, da - si jej ne morejo v zbornici večine dati, ki je za vladanje potrebna.

Do tega hipa, ko to pišemo, nam izid volitev nij znan. Pač pa je uže iz tega kratkega, kar smo rekli, razvidno, da bi bila zadnja nedelja važen dan v razvoji francoske republike in evropske svobode sploh, kolikor samodoločba francoskega naroda pospešuje svobodni razvitek druge Evrope. Če so republikanci zmagali tudi tu, potem se pač Fourtouvovo ministerstvo ne bode upalo dalje oklepiti se svojih stolov, s katerih jih večina doll kliče.

Narobe pak bi, ako so monarhisti veliko večino dobili, zopet grebén zrastel sabljarem in reakcionarcem in možje, ki se bahajo, da so „za red“, vzdržavali bi na Francoskem še dalje zdanji nemir in nepokoj, ki Francosko samo slabi.

Videti je, da monarhisti nemajo veliko upanja. Vendar prorokovati se ne da in tudi treba nij, ker bode jutri prinesel telegraf gotovo poročilo o izidu. Imamo torej le en dan še počakati.

Politični razgled.

Netranje dežele.

V Ljubljani 5. novembra.

Vprašanje *trgovinske* pogodbe z Nemčijo je prišlo v novo razmerje. Iz Berlina se namreč poroča, da je nemška vlada 30. okt. avstro-ogerskej predložila, naj dozdanja pogodba še za eno leto podaljša se.

Na *Českem* se pripravlja sprava mej takozvanimi Mlado- in Staro-Čehi. Klub prvih je volil pet udov, ki bodo dogovore sè starimi imeli zarad zjedinenja.

Vnanje države.

Iz Bukarešta se poroča, da je ruski *car* pri obedu rekel navzočnim: Mi smo našli aktivnega zaveznika, ta je zima. S pomočjo

tega zaveznika upam vojsko dokončati, da nas spomlad uže doma najde.

Grška zbornica se ne more odpreti, ker večine zbornikov nij še vkup. Ne ve se, če bo zbornica hotela dovoliti velik kredit za vojsko.

Francoški „Soleil“ poroča, da bode Pouyer-Queatier dobil nalog novo ministerstvo sestaviti. G. Decazes bode baje odstopil, na njegovo mesto pride baje za vnanje zadeve grof Bogué.

O **Italiji** pišejo, da se v velikej meri oborožuje, vojne konje skupuje in bataljone povišuje. Proti komu in zakaj?

Iz **Rima** se piše v „Pol. Corr.“, da je novembra meseca zdravje papeževo zopet slabše, in da se zdravniki bojé.

Dopisi.

Iz Celovca 1. novembra. [Izviren dopis.] Večina gg. udov tukajšnje čitalnice se je bila zbrala v soboto 27. oktobra k rednemu občnemu zboru. Najvažnejše točke programa so bile, prvič: poročilo blagajnika, katero kaže, da društvo v denarstvenem obziru na trdnih nogah stoji, in drugič: volitev novega odbora. Za predsednika se je enoglasno izvolil gospod J. Ferjančič, znan kot umen in marljiv narodnjak in izvrsten aranžer vsakovrstnih veselíc. V odbor so večidel prejšnji odborniki voljeni bili. Ako se novemu odboru posreči vsaj večino tukaj živečih Slovanov društvu pridobiti, nadejamo se vendar enkrat nekaj živahnejšega društvenega življenja. Čuditi se le moramo, da se še vedno marsikateri znani Slovenci, ali ne upajo, ali nečejo k društvu pristopiti. Kje je edinost?

Iz Vidma na slov. Štajerskem 4. nov. [Izv. dop.] 14. in 15. oktobra t. l. se je onkraj Save v Krškem nova šola odpirala in zraven pokazalo, da hoče dolenski Kranjec kar le topel v svetla nemška nebesa; popevalo, govorilo se je nemški in le nemški, akoravno se je šola za slovensko ljudstvo odpirala. Od vseh stranij kranjske dežele sklicali so se tedaj „nemški“ gostje vkup in v frakih in cilindrih stali so „nemški“ gostje slovenskej ljudskej šoli za botre, in pri nas na levem obrežji Save smo tudi denes novo poslopje izročili v svrhu izgoje naše mladine, ali škilili nijsmo ven čez meje naše domovine; ostali smo lepo domačini, ki materinščine ne mečejo čez prag šolskih vrat; akoravno lahko trdimo, da nam nemščina gladkejše teka, nego rojakom onkraj Save; praznovali smo izročitev novega šolskega poslopja skratka s slovenskim petjem in govorom in za botra stalo je slovensko ljudstvo v kmetskej in gospodskkej janki, in staro in mlado bilo je priča slovesnej izročitvi.

Ob desetej uri je bila slovesna maša v našej cerkvi. Jeden čveterospjev krškega pevškega društva pel je Mikložičovo slov. mašo. To sicer nijso bile „deutsche Kehlen“, pa dobri in dobro urjeni glasovi. Tenor, g. Jerman, je hudo konkuriral z „deutsche Kehlen“, ki so 14. oktobra iz Ljubljane v Krško prišli in g. Šušteržič je svoj bas tako razpolagal, da bi marsikateri filharmonikar izdihnil: škoda, da ta izvrsten bas sè svojim velikanskim obsegom nij „deutsche Kehle“.

Po dovršenej maši podalo se je mnogobrojno občinstvo v novo šolsko poslopje, kjer je g. župnik Ripšl blagoslovljal šolo. Po tem opravilu zapel je krški kvartet: „To je gospodov dan“ in potem je g. Šušteržič, načelnik videmskega šolskega krajnega sveta, v lepej gladkej slovenščini in dobro naglaševaje govoril jedrnato in navdušeno o pomenu šole v

19. stoletju. Na to je nastopil mali fantek in v jeziku svoje domovine prosil v prav lepih besedah za blagoslov z nebes nad „vrtnarsko liho“, novo šolo. Okrajni glavlar iz Brežic, g. Jossek, govoril je slednji, želeč novej šoli dosti vspeha in poudarjaje, da bode iz te šole marsikateri slovenski talent, kojega našemu ljudstvu ne manjka, izhodil, končal je z pozivom na patrijotizem ter z „živela videmska občina!“

Gospod Jossek ima dosti takta; vem sicer, da nij zagrizen in morebiti celo ne sovražnik slovenskemu ljudstvu, ali kot od vladnega zastopnika avstrijske države pričakoval sem od njega, da bo, kakor njegov kolega v Krškem, g. Schönwetter, ob priliki tamošnje šolske svečanosti dosti o nemškem kulturi, nemškem „fortschrittu“, nemškem rajhu govoril; tega nij storil in tako svečanost vredno končal, akoravno nemški govoreč, razven gori, navedenih besedij: živela videmska občina.

Tako smo svoje novo šolsko poslopje, namenjeno za ljudsko dvorazredno šolo, izročili mirno, pa lepo domače, brez nemških botrov, svojemu namenu. To nij drugače mogoče bilo, ker naš Starovaščan, Vidmičan je ponosen kmet in ne pušča svoje materinščine na zadnje mesto postavljati in, kar je mej nami bolj šolanih ljudij, se nijso vstopili mej izdajalce slov. domovine.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Avskultant Janez Kuralt je imenovan za adjunkta v Kostanjevico. — Adjunkta dr. Alojz Fou iz Konjic in Štefan Kocijančič iz Pliberka sta imenovana za adjunkta pri celjskej okrožnej sodniji.

— (Slovensko gledališče.) Prihodnja slovenska predstava bode v soboto 10. t. m. Predstavljala se bode prvokrat vesela igra v 3 dejanjih „Kolikor glav toliko želja.“

— (Je z dec.) Nadlejtant tukajšnje garnizije N. je prijezdil zadnjo soboto v enej turi iz Ljubljane v Gorico v 13. urah.

— (Iz Gorice) se nam 4. t. m. piše: Minulo noč je pogorel v Solkanu malin g. Legnassija. Ob 11. uri v noči je bilo celo mesto alarmirano. Več brizgalnic s požarno stražo je hitelo na pogorišče, vendar nij bilo mogoče poslopja rešiti, kajti goreče žito je napravljalo izvrstni plin in požar je bil velikansk. — Denes popoldne je v Solkanu ples; Radovedneži so hiteli tja gledat pogorišče in ples je bil vsled tega vedno bolj animiran. —

Razne vesti.

* (General Skobelev) je terjal, naj mu pošljejo iz glavnega stana pomoči, kajti po zapiskih bi imel dobiti 15.000 mož, a ima jih samo 10.000. Veliki knez pak mu je odpisal: „Jaz vam ne morem dati prav nobene pomoči, v obče je pa omenjeno število popolnem resnično, kajti jaz vašo osobo štejem za 5000 mož.“

* (V Avstraliji) je takova suša, da je zaradi pomanjkanja vodé poginilo uže nad tri milijone ovac.

* (Cérkev podrla) — Dne 25. t. m. po noči je strašanskr ropot iz spanja zbudil prebivalce v Fiumičelu, v Cervijanskem okraji. Cel stranski zid nove še ne prav končane cerkve sv. Valentina se je sè streho vred podrl. Dobro da se je to po noči zgodilo, ko nij bilo nikogar v cerkvi. Da bi se bilo po slopje posulo na pr. dne blagoslovljenja nove cerkve — koga ne pretresa groza, le misliti na tako strašno eventualnost? — Škoda znaša nekda okoli 15 000 gld. — Sodi se splotr, da je bil temelj slabo stavljen, vsled česar se je zid nekoliko vgnedzil in na to podrl. To

je velika nesreča za občino, katera je po večletnem trudu in mnogih žrtvah uže hrepenela po blagoslovljenji nove božje veže — in bo morala zdaj še mnogo trositi in dolgo čakati, predno se jej goreča želja izpolni.

* (Midhat-paša galantom.) Ko je bival turški državnik Midhat-paša letošnjega poletja na Dunaji, hodile so ga obiskavat iz radovednosti razne gospé. Pri tem je imel navado, dajati jim raznih slaščic. Nekoč pak je dal jednej skoraj dvakrat več, nego drugim, zatorej ga ta takoj zavpraša, zakaj ona toliko dobode. Turek pak se galantno prikloni ter pravi: „Ker imate dvakrat večja usta od drugih.“ — Neka dama pak bi bila rada izvedela, zakaj je pri Turkih v navadi mnogoženstvo: „Mi si smemo zato jemati po več žen, ker niti vse skupaj nemajo takovih svojstev. kakor vi, gospa“ — kar je dotičnici bilo zelo po vseči.

* (Amerikanskega lista) naročilno povabilo se končuje takole: „Pomislite, gospoda, da imamo mi časnikarji uže na zemlji peklo, ter da moramo deset let prej umreti, kakor drugi ljudje; pomislite pa tudi, da imamo prost vstop v nebo ter moremo ondi porabiti svoj vpliv za krivične in nedolžne — zatorej, kedor se nehče razpreti z Bogom in z ljudmi, naj poravnava svoj dolg za naš list in veliko zaslugo bode imel v nebesih in na zemlji. Amen!“

Tujci.

4. novembra:

Evropa: Urbanizky iz Celovca. — Škofic iz Novega mesta. — Drasch iz Zagorja.

Pri Slonu: Dolinar iz Trate. — Stiglic iz Žavca. — Stücklinger iz Postojne. — Freidig iz Trbovlja. — Cibora iz Pisina. — Globočnik iz Zelenikov. — Podboj iz Kranja.

Pri Matiči: Freunn iz Dunaja. — Gozani iz Kranja. — Sink iz Zagorja. — Fasel iz Dunaja. — Podgoršek iz Karlovca. — Weulek iz Dunaja. — Polak iz Grada. — Bierman iz Dunaja. — Urbančič iz Dvora. — Cwitkovič iz Dunaja.

Pri Zamorel: Kocijančič iz Kranja. — Vidic iz Ljubljane. — Fiala iz Dunaja.

Važno

je naznanilo v današnjejši številki Samuela Heckschera star. v Hamburgu. Ta hiša si je radi promptnega in zanesljivega izplačevanja dobitkov tu in v okolici dobro ime pridobila, ter vsacega na današnji inserat opozorujemo.

Dunajska borza 5. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	20	„
Zlata renta	74	80	„
1860 drž. posojilo	111	—	„
Akcije narodne banke	836	—	„
Kreditne akcije	213	30	„
London	118	10	„
Napol.	9	49 1/2	„
C. kr. cekini	5	65 1/2	„
Srebro	104	70	„
Državne marke	58	35	„

Loterijne srečke.

V Trstu 3. nov.: 41. 11. 90. 36. 81.

V Linci 3. nov.: 59. 30. 61. 45. 24.

sem bolnim mož in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

o Londonu.

30 let uže je mij bolniki, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrasčenih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v ledcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolešine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebijevanje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodeničo, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožestnost, diabet, trganje, slušanje, bledičico in prosljenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz maj 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Boneka, pravega profesorja medicine na vsačihišči v Mariboru, zdravilnega svdunika Dr. Angeistaina, Dr. Shorolanda, Dr. Osuphella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čut-

nienih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno ginil, in to zapretilo je dolgo časa moj študij. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesciere, prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čuti po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesciere popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš odani

Gabriel Teschner.
slušatelj javnih višjih trgovskih šol.
Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.
Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! V sled neke bolezní na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin sake vrste seden let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati. Tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na

razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja pregajalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pr em bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnog zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine dajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesciere in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesciere zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popo-nega spoštevanja.

Markize de Bréhan.
St. 65.715. Gosposdični de Montlouis na neprepavljeni, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju tušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Revalesciere je 4 krat sečnejša, nego meso. t

se pri odraslenih in otrocih prihrani 50krat več na eni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold, 50 kr., ant 2 gold, 50 kr., 2 funta 4 gold, 50 kr., 5 funov 10 gold, 12 funtov 20 gold, 24 funtov 36 gold.
Revalesciere-Biscuiten v pušicah in Revalesciere-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gid, 50 kr., 24 tas 2 gl., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gl. prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallmelagasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in apocerijah trgovcih; tudi razpošila dušjska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Ehrh, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prola mu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschju, v Zadru pri Androviču. (145)

Lepo in v ceno izdeljujo se
perilo in ženska oblačila
v Treovej hiši, na Marije Terezije cesti, št. 10, pri tléh, na levo roko. (330-2)

V „Narodne tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:
Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Potem
Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

Glavni do-
bitke ev.
375.000
mark.

Naznanilo
sreče.

Dobitke
garantira
država.

**Vabilo za udeležitev
dobitkinih naključeb**

od države Hamburg garantirane velike denarne loterije, v kateri se bode gotovo dobilo čez

8 milijonov mark.

Dobitki te koristne denarne loterije, katera obsega vsled načrta samo 85.000 srečk so sledeči: namreč 1 dobitke event. 375.000 mark, specijalno mark 250.000, 125.000, 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 6 krat po 30.000 in 25.000, 10 krat po 20.000 in 15.000, 24 krat po 12.000 in 10.000, 31 krat po 8.000, 6.000 in 5000, 56 krat po 4000, 3000 in 2500, 206 krat po 2400, 2000 in 1500, 412 krat po 1200 in 1000, 1364 krat po 500, 300 in 250, 28246 krat po 200, 175, 150, 138, 124 in 120, 15839 krat po 94, 67, 55, 50, 40 in 20 mark in dosepejo čez nekaj mesecev v 7 oddelkih do gotove odločbe.

Prvo dobitkino žrebanje vršilo se bode službeno in velja za-nje

Cela originalna srečka samo 3 gl. 40 kr.
Pol originalne srečke „ 1 „ 70 „
Četrť originalne srečke „ — „ 85 „

in razpošiljam te od države garantirane originalne srečke (nikakor prepovedane promese) proti frankiranej pripošiljlatvi zneska ali pa proti poštnemu povzetku tudi na najoddaljene kraje.

Vsak udeležnik dobi od mene poleg svoje originalne srečke zastonj tudi originalni načrt z vtisnjenim državnim grbom in po dovršenem žrebanji pripošje se takoj vsacemu brez zahtevanja službeni spisek žrebanja.

Izplačevanje in razpošiljanje denarnih dobitkov

do interesentov izvršujem sam direktno in promptno in z najzanesljivejšim molčanjem.

■ Vsako naročilo more si vsak preskrbeti s poštno nakaznico ali pa priporočenim pismom.

■ Obrne naj se tedaj vsak zaradi prihodnjega žrebanja z naročilom zaupljivo do

■ 15. novembra t. l. ■

do moje firme

Samuel Heckscher sen.,

bankirna in izmenjevalna pisarna
v Hamburgu. (329-4)

Pri založniku H. Ničmanu so na svitlo prišle in se uže dobivajo kuharske bukve pod naslovom:

„Slovenska kuharica“

ali navod, navadna in imenitna jedila okusno kuhati.

Spisala in na svitlo dala

Magdalena Pleiweisova.

Da so bukve „Slovenska kuharica“ občinstvu jako priljubljene in koristne, dokaz temu je urna razprodaja prvega natisa, ker je pa drugi natis pomnožen in popravljen z novo in staro mero, upamo, da bodo naše slovenske kuharice radostno po njih segale. (222-3)

„Marjetica“

izviren roman, spisal Anžon Koder, se dobiva v Pajkovi tiskarni v Mariboru in pri g. knjigarju Lerherju v Ljubljani po 90 kr.

**Slovenske
lepoznanske knjige.**

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja, Češki spisala Karolina Světla; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.

Svarilo in razjasnitev!

Nigdar

še nij noben kozmetičen izdelek prouzrokoval z velikanskimi svojimi vspehi tolike

pozornosti,

kakoršno si je pri vseh prilikah zadobil

Winkelmayerov

toričen cvět,

kajti po njem so komaj 15 letni mladeniči uže nosili takove brade, kakoršnih ne vidiš pri ljudéh v možkej dobi, plešče, kjer uže več let nij bilo najmanjše dlaniče, zarasle so se zopet in gnale krepke in goste lase.

Nij se dakle čuditi, ako so kmalu prišla vsakovrstna ponarejanja mej svet. Največ pa slepari občinstvo nek tukajšnji trgovci, ki napravlja mojemu slični cvet pod istim imenom, v čemer ga je, se ve da le slabo poučil hlapec, katerega sem odpravil iz svoje hiše.

Celo „Wiener medizinische Zeitung“ izreka, da ima Winkelmayer najboljši toričen cvet.

Prosimo dakle, da nikedo ne pozabi povsodi le zahtevati Winkelmayerov toričen cvet, kakor tudi vse ostale torične izdelke.

Cene: Steklenica toričnega cvěta 90 kr.; piskrček toričnega mazila 50 kr.; piskrček z brilantinom, ki brado dela lepšo in volnajo 40 kr.; torično olje 40 kr.; torično vosčeno mazilo 30 kr.; torično mazilo za brado 20 kr.; Eau Athenienne, najboljšo sredstvo zoper ljuske na glavi, 50 kr.; purgin, vegetabilčno sredstvo, ki osivelej bradi dá zopet prvotno barvo, 1 gid. — Purgin je napravljen brez mineralnih zmesij in nij dakle prav nič škodljiv.

Razpošiljati se mogo samo naročila, ki presegaajo 1 gid. — Za vsako steklenico naj se pridene 10 kr. za priredbo.

Centralna razpošiljalna zaloga:

J. WINKELMAYER,

Wien, 6. Bezirk, Gumpendorferstrasse Nr. 159 und Stumpergasse Nr. 13.

Podružnice na Dunaji: M. Hauptner, frizér, Schottenring, na oglu Goncaginih ulic in Filip Neustein, lekarnica „Pri sv. Leopoldu“, v mestu, Plankengasse.
V Pešti: J. v. Török, lekarnar v kraljevej ulici 7. V Pragi: J. Fürst, lekarnar. V Brnu: F. Eder, lekarnar. V Gradcu: H. Kiehlhauser, lekarnar. V Temesvaru: Ernst Jaromisz, lekarnar. V Klausenburgu: Szeky Miklos, lekarnar. V Gyöngyösu: Ferdinand Mersits, lekarnar.